

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Με αφορμή την σημερινή ημέρα περιβάλλοντος η φύση μας κρούει για μια ακόμη φορά το καμπανάκι του κινδύνου για την αλόγιστη χρήση των πόρων του πλανήτη από τον άνθρωπο με συνέπεια την εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων που επηρεάζουν τόσο το κλίμα του πλανήτη μας όσο και την υγεία του ανθρώπου, τα οικοσυστήματα και την βιοποικιλότητα.

Στο σταθμό ατμοσφαιρικών παρατηρήσεων του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Φινοκαλιά Λασιθίου καταγράφηκαν φέτος οι μέγιστες συγκεντρώσεις διοξειδίου του άνθρακα που έχουν παρατηρηθεί μέχρι τώρα. Η σταθερά ανοδική τάση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια (περίπου 2.5 μέρη στο εκατομμύριο ετήσια αύξηση στις συγκεντρώσεις του διοξειδίου του άνθρακα) επιβεβαιώνεται και φέτος, ενώ σταθερά αυξητική πορεία παρατηρείται και για το μεθάνιο, το οποίο είναι ένα πολύ πιο ισχυρό αέριο του θερμοκηπίου. Πέραν της απειλής της κλιματικής αλλαγής, η ατμοσφαιρική ρύπανση ευθύνεται και για περίπου 6,5 εκατομμύρια θανάτους λόγω παθήσεων που σχετίζονται με την εισπνοή ρύπων σε παγκόσμιο επίπεδο ετησίως, όσοι περίπου αποδίδονται και στο κάπνισμα.

Είναι επομένως επιτακτική η παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αλλά και η συμβολή του κάθε ενός και κάθε μιάς στον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της κλιματικής αλλαγής αλλά και στην προσαρμογή της κοινωνίας μας σε αυτή.

Είναι λοιπόν πιο επίκαιρη από ποτέ η έναρξη λειτουργίας του δικτύου σταθμών μέτρησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην Κρήτη μέσω της συνεργασίας της Περιφέρειας Κρήτης, του Πανεπιστημίου Κρήτης και του Πολυτεχνείου Κρήτης στα πλαίσια του Σχεδίου Δράσης για την Αντιμετώπιση της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης στην Περιφέρεια Κρήτης (ΣΧΕΔΙΑ Κρήτης). Πρόσφατα άρχισε η λειτουργία των νέων σταθμών καταγραφής ποιότητας της ατμόσφαιρας σε Ηράκλειο και Χανιά και συγκεκριμένα τον Αστικό σταθμό Ηρακλείου στη Λ. Δημοκρατίας (δίπλα στο εργατικό κέντρο Ηρακλείου), τον Περιαστικό σταθμό στο χώρο του Πανεπιστημίου στις Βούτες και τον Αστικό σταθμό στο Στάδιο Χανίων, οι οποίοι αναμένεται να είναι σε πλήρη λειτουργία εντός του έτους. Επιπλέον είναι σε διαδικασία ολοκλήρωσης η προμήθεια μετρητικών οργάνων για τον Περιαστικό σταθμό στο Πολυτεχνείο Χανίων στα Κουνουπιδιανά και τον ερευνητικό σταθμό του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Φινοκαλιά Λασιθίου. Συνολικά, η Κρήτη διαθέτει πλέον πέντε άρτιους σταθμούς παρατήρησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, τρεις εκ των οποίων είναι καινούριοι και οι οποίοι μαζί με τους δύο σταθμούς παρατήρησης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος του Πολυτεχνείου και του Πανεπιστημίου Κρήτης θα αποτελούν το σύγχρονο δίκτυο του ΣΧΕΔΙΑ.

Ο Σταθμός του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Φινοκαλιά (<https://finokalia.chemistry.uoc.gr>) συμμετέχει σε διεθνή δίκτυα αλλά και στην ΠΑΝελλαδική υποδομή για τη μελέτη της ατμοσφαιρικής σύστασης και κλιματικής Αλλαγής (ΠΑΝΑΚΕΙΑ, <https://panacea-ri.gr>) καθώς και στην εμβληματική δράση για την κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα (CLIMPACT, <https://climpact.gr>)

Πέρα από την αναγκαία παρακολούθηση της κατάστασης της ατμόσφαιρας, απαιτείται η συμβολή συνειδητοποιημένων ενεργών πολιτών. Αυτό απαιτεί έγκυρη και συνεχή επιμόρφωση σε θέματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης και κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών τους.

Το Κέντρο Εκπαίδευσης και Έρευνας για το Κλίμα και την Αγροβιοποικιλότητα που θα αναπτυχθεί στο Φινοκαλιά Λασιθίου με αιχμή του δόρατος τον υπάρχοντα Περιβαλλοντικό Σταθμό Μετρήσεων Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης του Πανεπιστημίου που θα αναβαθμιστεί περαιτέρω, θα αποτελέσει ένα σημαντικό κόμβο εκπαίδευσης, έρευνας και παραγωγής καινοτομίας για το περιβάλλον.

Το νέο Κέντρο υποστηρίζεται ενεργά από τον Δήμο του Αγ. Νικολάου και την Περιφέρεια Κρήτης και ήδη συνεισφέρει στην ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον μέσω εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων που απευθύνονται κατ' αρχάς στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση και υποστηρίζονται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ; <https://edu4clima.gr>) και την Ευρώπη – Erasmus + και Horizon.

Σύντομα θα ξεκινήσει και το μεγάλο εκπαιδευτικό πρόγραμμα CLIMADEMY (Ακαδημίες Εκπαιδευτικών Erasmus+), στο οποίο συμμετέχουν κορυφαία ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, όπου 100 εκπαιδευτικοί από όλη την Ευρώπη θα επιμορφωθούν από ερευνητές του δικτύου ώστε να εκπαιδεύσουν την επόμενη γενιά ευρωπαίων πολιτών σε θέματα κλιματικής αλλαγής.

Ο Σταθμός στο Φινοκαλιά μετρά τα επίπεδα των θερμοκηπιακών αερίων από το 2002 με συνεχείς μετρήσεις από το 2014 και μετά.

Ο αστικός σταθμός παρακολούθησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης στο κέντρο του Ηρακλείου.

Ο περιστατικός σταθμός παρακολούθησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην Πανεπιστημιούπολη Βουτών στο Ηράκλειο.